

Zprávy

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 76 (1951), No. 1, 66--72

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/116998>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1951

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZPRÁVY

Univ. prof. Dr techn. Bedřich Šalomon sedmdesátníkem. Dne 16. července 1950 oslavil své sedmdesátiny dlouholetý člen a funkcionář JČMF univ. prof. Dr techn. Bedřich Šalomon, řádný profesor kartografie na Karlově universitě, ředitel kartografického oddělení geografického ústavu této university a geografického semináře, člen a funkcionář četných domácích i zahraničních vědeckých korporací a nositel domácích i zahraničních vědeckých poct. Kdo zná jubilanta a jeho svěžest a pracovní elán, sotva by mu přisoudil jeho skutečný věk, neboť tempo jeho práce pedagogické, organizační i vědecké zdá se příslušet člověku mnohem mladšímu.

Prof. Šalomon narodil se r. 1880 v Praze, kde také absolvoval reálku v Ječné ulici a vystudoval na universitě a technice matematiku a deskriptivní geometrii. Ještě za studií působil jako asistent matematiky na vysoké škole technické v Brně. Dosáhnuv aprobace r. 1903 působil jako profesor na reálce v Mladé Boleslavi a r. 1910 zakotvil v Praze na svém mateřském ústavě, reálce v Ječné ulici, kde vychoval několik vynikajících pracovníků našeho vědeckého života, mezi nimi i matematiků, na př. univ. prof. Dr V. Jarníka. Jsa rozeným pedagogem měl ve své učitelské činnosti plný úspěch, více jej však přitahovala vědecká práce. Začíná přecházet od deskriptivní geometrie k problémům kartografickým. R. 1922 získává na pražské technice doktorát věd technických a krátce na to se habilituje na Karlově universitě pro obor kartografie. V roce 1925 uzavírá svou středoškolskou činnost byv jmenován mimořádným profesorem kartografie na přírodovědecké fakultě Karlovy university. V roce 1931 stává se řádným profesorem. Působí jako ředitel druhého oddělení geografického ústavu a geografického semináře. Jeho snahou se stává zanést do geografického bádání kvantitativní myšlení a matematické metody, hlavně aplikace kolektivního počtu. Jeho pedagogická činnost nese blahodárné ovoce, jeví se hlavně v cenných přínosech disertačních prací jeho žáků. Společně s doc. Dr Kuchařem rediguje nové vydání zeměpisného atlasu Brunclíkova-Machátova.

V té době však již prof. Šalomon byl v zajetí své druhé vědecké lásky. Tou se mu stala geofysika. Byl k ní přiveden sblížením s univ. prof. Dr Václavem Láskou (1862—1943), profesorem užitě matematiky a jedním z prvních budovatelů světové vědecké geofysiky. Autorita Láskova rozšiřovala jubilantův zájem podstatně. Prof. Šalomon přechází od geodesie ke gravimetrii, zemskému magnetismu, zabývá se problémy seismickými a posléze i geoelektrickými. Dostává na universitě pověření geofysikálními přednáškami, účastní se četných kongresů Mezinárodní geodetické a geofysikální unie, která ho několikrát pověřuje, zvláště v seismické asociaci, čestnými funkcemi. Pomáhá budovat prof. Láskovi geofysikální ústav, a když Láška v r. 1933 odchází do výslužby, je prof. Šalomon jmenován na jeho místo ředitelem Státního geofysikálního ústavu. Pod jeho vedením ústav začíná se rozvíjet a pronikat za hranice státu. V slibném rozkvětu byl zabrzděn příchodem okupantů. Prof. Šalomon byl právě na tragický rok 1939/40 zvolen děkanem přírodovědecké fakulty, která byla okupanty uzavřena v listopadu 1939. I Státní geofysikální ústav postihl týž osud r. 1942. Prof. Šalomon si uchoval víru ve zvrát poměrů a ihned po revoluci obnovil činnost geofysikálního ústavu i práci na fakultě. Státní geofysikální ústav se pod jeho vedením začal rychle rozvíjet, rozšiřovat svou působnost, navazovat zpřetrhané nitky mezinárodních styků a budovat nová spojení s geofysikálními

ústředími, založená na aktivní spolupráci při řešení problémů světové geofysiky. V neposlední řadě má právě prof. Šalamon zásluhu, že geofyzikální ústav se stal produktivním a ve světě známým střediskem geofyzikálního bádání. Budovatelská a organizační činnost tato stála prof. Šalamona, právě tak jako jeho činnost pedagogická a členství ve zkuš. komisi pro kandidáty učitelství škol III. stupně, velmi mnoho času. Vedle toho je prof. Šalamon členem Čs. národní rady badatelské, funkcionářem Čs. národního komitétu geodetického a geofyzikálního, členem Královské společnosti nauk, Masarykovy akademie práce a j. Přes mnohonásobné zaneprázdnění našel prof. Šalamon čas i k vlastní publikační činnosti. Ta zahrnuje obor kartografie (Grafické metody v kartografii, Čas. pro pěst. mat. a fys. 52 a 53, 1921/22; Mapografie, Čs. vlastivěda, díl I, str. 227—254, 1929; Kartografie a zeměpis, Kartografický přehled, I, 1946), ale zasahuje také do meteorologie (Závislost středních ročních srážek na zeměpisné poloze míst, Kartografický přehled, 4, 1949). V geofysice se velmi uplatnily jeho grafické metody kolektivního počtu, kterých je použito v celé řadě prací spolupracovníků prof. Šalamona ve Státním geofyzikálním ústavě. Tyto metody použitelné v množství obměn nejen v geofysice ale i v oborech příbuzných zpracovává prof. Šalamon k soubornému vydání. Je oprávněná naděje, že tímto dílem bude obohacena naše literatura o spis nejen původní, ale také velmi užitečný.

Prof. Šalamon jako dobrý a mírný člověk si získal mnoho přátel. Ti všichni mu přejí do dalších desetiletí hojnost dobrého zdraví, energie i pracovních úspěchů.

Alois Zátpek, Praha.

První sjezd maďarských matematiků. V době od 27. srpna do 2. září 1950 konal se v Budapešti I. sjezd maďarských matematiků. Skoro současně probíhal v USA matematický sjezd, jenž měl být sjezdem světovým. Ovšem, diskriminační politika vlády Spojených států severoamerických, která klade vážné překážky kulturním stykům mezi národy, přivedla také tentokrát matematiky ze zemí lidové demokracie do situace, v níž nebyla účast na sjezdu v USA dobře možná. S tím větším uspokojením přivítali matematici těchto zemí pozvání na maďarský matematický sjezd.

Kromě prakticky všech maďarských matematiků (mezi nimi zejména *L. Fejéra* a *F. Riesz*) se sjezdu zúčastnila především početná sovětská delegace v čele s *I. M. Vinogradovem*, *A. N. Kolmogorovem*, a *P. S. Aleksandrovem*, dále čínský matematik *Hua Loo-Keng*, četní zástupci Polska, zástupci Bulharska, Rumunska, Německé demokratické republiky a j. Z Československa se sjezdu zúčastnil v důsledku zdlouhavého vyřizování pasových záležitostí pouze jediný zástupce — doc. Dr. *M. Katětov*.

Význam sjezdu spočívá především v upevnění vědecké spolupráce mezi matematiky SSSR, Číny, zemí lidové demokracie a Německé demokratické republiky; v tom byl také jeho přínos věci míru. Referáty sovětských představitelů a rozhovory s nimi seznámily ostatní účastníky s nynějšími pracovními směry, problematikou a výsledky mnoha úseků sovětské matematiky, na př. topologie, teorie aproximace, matematické logiky; se své strany se sovětské matematici živě zajímali o stav matematiky v ostatních zemích. Zejména důležitý byl sjezd pro maďarskou matematiku; lze očekávat, že značně přispěje k jejímu dalšímu rozvoji.

Sjezd zahrnoval jako obvykle jednak plenární schůze, jednak schůze sekcí, a to sekce matematické logiky a teorie množin, sekce algebry a teorie čísel, sekce analýsy, sekce geometrie a topologie a sekce aplikované matematiky a teorie pravděpodobnosti. Přednášky na plenárních schůzích měly někdy souborný referující ráz, většinou však byly věnovány novým výsledkům. Jejich zaměření bylo velmi různorodé; obsah nemůžeme zde ovšem ani naznačit a uvedeme jen některá jména přednášejících: *Aleksandrov*, *Alexits*, *Borsuk*, *Fejér*, *Hajós*, *Hua Loo-Keng*, *Kalmár*, *Kolmogorov*, *Kuratowski*, *Markov*, *Mazur*, *Nagy*, *Nikolskij*, *Rédei*, *Rényi*, *Sierpinski* a j.

Jediný československý účastník měl na sjezdu sdělení o dimenzi metrických prostorů, jež bylo zařazeno na plenární schůzi.

Hlavním společným rysem sekcí byl poměrně velmi značný počet sdělení mladých maďarských matematiků. Zde je třeba poznamenat, že také návštěva na sjezdu, zejména z řad vysokoškolských studentů, byla značná.

Organisace sjezdu byla po všech stránkách bezvadná. Prostředí, které vytvořili maďarští hostitelé, a také četné příležitosti (na př. při projížďce po Dunaji a t. d.) velmi přispěly ke styku účastníků mimo vlastní pracovní program a tím k jejich sblížení a ke splnění úkolů sjezdu. Zahájení sjezdu a jeho slavnostní zakončení pak byly manifestací jednotné vůle všech účastníků věnovat svou práci rozkvětu svých zemí a věci míru, demokracie a socialismu.

M. Katětov, Praha.

Úmrtí. V Brně zemřel dne 12. dubna 1951 ve věku 66 let čestný člen Jednoty československých matematiků a fysiků PhDr. *Bohuslav Hostinský*, řádný profesor Masarykovy university v Brně. Zesnulý patřil k zakladatelům přírodovědecké fakulty Masarykovy university, na níž vybudoval ústav pro theoretickou fysiku. Byl členem mnoha vědeckých společností domácích i zahraničních. Těšil se velké vážnosti v zahraničních vědeckých kruzích a šířil tak význam československé vědy po celém světě. Byl autorem velmi vyhledávaných vysokoškolských učebnic a příruček a až do smrti zůstal členem redakce Časopisu pro pěstování matematiky a fysiky. Význam jeho celoživotní práce bude ještě podrobně zhodnocen.

Státní cena z matematiky v roce 1951. Den šestého výročí slavného osvobození Prahy Rudou armádou, která svým rychlým zásahem dovršila nejen vítězství svých zbraní nad temnými fašistickými silami, ale také dokončila osvobození naší vlasti a jejího ujařmeného lidu, má pro naši vědu mimořádný význam. Toho dne bylo publikováno významné rozhodnutí presidenta republiky *Klementa Gottwalda* o udělení státních cen s čestným titulem „Laureát státní ceny v roce 1951“. President republiky na návrh vlády udělil celkem 64 státních cen 111 pracovníkům vědy, techniky a umění. Vědeckým pracovníkům dostalo se 11 státních cen, 18 čestných titulů „Laureát státní ceny v roce 1951“ a peněžní částky 1 700 000 Kčs. Mezi vědeckými laureáty nacházíme známá nám jména ze všech oborů naší vědy a to nejen pracovníky starší, ale i mladší. Pro mladší generaci je toto konstatování jistě velmi povzbudivé.

Pozoruhodná jsou pak dvě fakta. V pořadí jednotlivých skupin, t. j. věda, technika a umění, se dostává věda na první místo. Další zajímavý fakt pro stát krácející k socialismu, je zjištění, že vedle jmen našich předních intelektuálů nacházíme jména našich nejlepších synů dělnické třídy, kteří svým politickým uvědoměním a svým mimořádným pracovním a myšlenkovým úsilím razí cestu novým pracovním metodám a řadí se tak čestně po bok našim nejlepším vědcům a umělcům. Je zajímavé a pro naši nově se rodící společnost i poučné zamyslet se nad celou problematikou nejlepších pracovníků; je to na prvním místě zajímavé zvláště pro vědecké pracovníky. Kapitalistická vykořisťovatelská společnost zdánlivě favorisovala vědecké pracovníky a ujařmovala příslušníky dělnické třídy. V takové společnosti se nemohlo vytvořit údernické hnutí, dělník neměl zájem na tom, aby se lépe a laciněji vyrábělo; byl ty celkem sám proti sobě, kdyby svým zvláštním úsilím chtěl přispívat k upevnění moci buržoasní a v posledním jejím stadiu imperialistické vládnoucí třídy. Ale ani postavení vědeckého pracovníka nebylo lepší; mluvilo se, a na západě se dosud mluví, o svobodě vědy, o svobodě vědeckého bádání, o svobodě projevu a o celé řadě jiných „svobod“. Jak je tomu ve skutečnosti s postavou vědce nebo mladého vědeckého talentu v kapitalistických státech? O jeho vývoj se nikdo nestará a když se vlastním úsilím probije vši bídou a neuznáním a zaujme konečně určité vedoucí místo, dostává se do řady osobních krisí z různých důvodů. To ovšem jen tehdy, je-li na tolik uvědomělý, že jeho

vědecká práce má přispívat blahobytu celé lidské společnosti. Ve skutečnosti se však podpora vědy v kapitalistických státech omezuje jen na ty obory, které mohou vykořisťovatelské vládnoucí třídě přispět pro její imperialistické cíle, kdežto obory vědecké činnosti, které by byly lidské společnosti všeobecně prospěšné, zůstávají nepovšimnuty bez veřejné podpory a často zneuznávány. Podíváme-li se do historie různých vynálezů, snadno se o tomto tvrzení přesvědčíme. Ale nejen zneuznání hrozí vědci v kapitalistické společnosti, nýbrž mnohem hroznější nebezpečí, hrozí mu zneužití jeho vědecké práce vládnoucí třídou pro uskutečňování jejich agresivních cílů. Tímto způsobem se dostává lidské svědomí vědeckého pracovníka do těžkých krisí, což můžeme pozorovat na řadě amerických vědeckých pracovníků i na jejich protestech proti zneužívání vědy.

Zcela jiné postavení má věda a vědecký pracovník v Sovětském svazu a v zemích lidově demokratických. Pramení to především už z toho, že v socialistickém a komunistickém státě má věda důležitou společenskou funkci. Jestliže se má rozvinout blahobytně, na nějž má nárok každý pracující, je třeba využít všech tvůrčích sil společnosti a tyto síly je třeba plánovitě rozvíjet a organizovat. V tom se právě značí úkol vědy. Proto všichni klasikové marxismu a leninismu ve svých dílech a projevech vysoce oceňují význam vědy pro lidskou společnost, proto musí být o rozvoj vědy a o klidnou vědeckou práci uvědomělého pracovníka v socialistickém státě náležitě postaráno. Toho si byli již za Velké říjnové revoluce všichni vedoucí činitelé plně vědomi. Byl to především *Lenin*, který v největší zásobovací tísní porevolučního období pamatoval na to, aby vědec mohl klidně vykonávat svou, pro společnost tak důležitou, práci.

Proto také naše vláda věnuje mimořádnou podporu rozvoji věd, vyznamenává naše nejlepší pracovníky a oceňuje význam theoretického bádání. Pro naši matematiku je pak velmi potěšitelným faktem, že mezi letošními laureáty státních cen objevuje se jméno našeho vynikajícího matematika *Ph.Dra Eduarda Čecha*, ředitele Ústředního ústavu matematického a profesora Karlovy university. Profesoru Čechovi byla udělena státní cena za jeho práce v oboru kombinatorické topologie, obecné topologie a diferencíální geometrie.

Vědecká práce prof. Čecha se zřetelně rozděluje na tři období. Léta 1920 až 1930 jsou charakterisována pracemi z projektivní diferencíální geometrie.

Prof. Čech spolu s italským profesorem *G. Fubiniem* položil základy systematickému zkoumání projektivních diferencíálních invariantů křivek rovinných a prostorových a ploch. Vypracoval tu nové metody zejména pro vyšetřování projektivních invariantů ploch, pro teorii styku ploch a konečně pro studium korespondencí mezi plochami. Tyto práce se staly východiskem pro celou řadu dalších badatelů m. j. pro zobecněné metody v teorii zakřivených prostorů. Jejich významné aplikace ve fyzice, zejména v teorii relativity, jsou obsaženy v pozdějších pracích Einsteinových.

Zmíněné výsledky a metody obsahují zejména tři monografie:

1. *Geometria proiettiva differenziale* I. a II. (Spolu s prof. Fubiniem). 1926, 1927 (Bologna), 794 stran.

2. *Projektivní diferencíální geometrie* 1926 (Praha), 406 stran.

3. *Introduction à la géométrie projective différentielle des surfaces* 1931 (Paris), 290 stran.

V druhém období, které spadá do let 1929—1939 se zabýval prof. Čech kombinatorickou topologií a obecnou topologií.

Hlavní výsledky v tomto oboru jsou obsaženy v pracích:

1. *Théorie générale de l'homologie dans un espace quelconque*. *Fund. Math.* (1932), str. 149—183.

2. *Théorie générale des variétés et de leur théorèmes de dualité*. *Annals of M.* (2) 34 (1933), 621—730.

Profesor Čech zde po prvé vytvořil (po několika jen částečně zdařilých pokusech jiných autorů, na př. *Vietorise*) rozvitou obecnou teorii algebraických prostředků (Bettiových grup atd.), charakterisující tvar a polohu geometrických (topologických) útvarů. Tyto práce jsou zásadně důležité (i s hlediska světového názoru) tím, že po prvé spojily na jedné straně obecnou teorii abstraktních prostorů, jež však postrádala dosud algebraických prostředků, na druhé straně názornou a vybavenou mohutným algebraickým aparátem kombinatorické teorii, jež však trpěla řadou zbytečných omezení a byla použitelná pouze pro poměrně speciální geometrické (topologické) útvary. Na těchto pracích profesora Čecha budovala a buduje pak řada jiných matematiků po celém světě (na př. v SSSR, Francii, USA a j.).

Z prací v obecné topologii je důležité hlavně pojednání *On bicomact spaces* — *Annals of M.* 38, 1937, 823—844, v níž profesor Čech po prvé vytvořil teorii t. zv. kompaktního (bikompaktního) obalu. Tento abstraktní útvar souvisí, jak se postupně ukázalo a jak antcipoval autor, s důležitými otázkami jiných oborů matematiky: Booleovými algebraami, s funkcionální analysou, s obecnou teorií míry a j. Zmíněné práce prof. Čecha byly pak východiskem pro řadu prací jeho žáků jak v Československu (Katětov, Novák, Pospíšil a j.), tak sovětských, amerických a jiných matematiků. Pojem bikompaktního (Čechova) obalu stal se nyní již do té míry klasickým, že je uváděn v tak základních učebnicích jako je učebnice *P. S. Alexandrova* „Vveděniye v obščuju teoriju množestv i funkcej“, 1948, Moskva.

Konečně od r. 1940 se zabývá prof. Čech opět projektivní diferenciatální geometrií. Předmětem jeho studia jsou nyní korespondence mezi prostory. Práce vycházejí od projektivního vyšetřování korespondencí mezi plochami, které studoval již dříve, jdou však mnohem dále a přinášejí nové metody a výsledky. Ukazují, jak lze řešit integrální problémy v oboru diferenciatální geometrie a zároveň, jak lze geometricky interpretovat řešení diferenciatálních rovnic parciálních. Prof. Čech tu řeší mnohé problémy paralelně se školou moskevskou (*Finikov a j.*), buduje nový pohled na korespondenci mezi prostory a prohlubuje pojem obálky korespondencí, dříve zavedenou *Severim*.

Tyto výsledky jsou obsaženy v pracích:

Géométrie projective différentielle des correspondences entre deux espaces I. Časopis pro pěstování matematiky a fysiky 74 (1949), Str. 32—48.

Géométrie projective différentielle des correspondences entre deux espaces II. Časopis pro pěstování matematiky a fysiky 75 (1950), str. 123—136.

Géométrie projective différentielle des correspondences entre deux espaces III. Časopis pro pěstování matematiky a fysiky 75 (1950) str. 137—158.

Vycházejí z těchto prací, vypracoval prof. Čech teorii obálky korespondencí, o nichž přednášel na universitě krakovské v Polsku r. 1949 a kterou připravuje k tisku.

Vedle vlastní vědecké práce má prof. Čech ještě jednu velikou lásku, které se již po řadu let s příkladnou horlivostí věnuje. Je to péče o úspěšné vyučování matematice na všech našich školách a starost o výchovu naší mladé generace.

Je to právě prof. Čech, který vedle nynějšího náměstka ministerstva školství *Andreje Pavlíka* od revolučních dnů r. 1945 u nás propagoval pedagogické zásady sovětské školy a který neúnavně potírá zbytky vlivů americké utilitaristické a úpadkové psychologie. Tato psychologie svým třídním zaměřením i u nás napáchala tolik škod, že nejsme dosud od jejich škodlivých vlivů osvobozeni. Prof. Čech si již před druhou světovou válkou jasně uvědomil, kam spěje vývoj a řekl si, že nová společnost, která se začne záhy tvořit, bude potřebovat i nové lidi. Tyto lidi jí musí především dodat škola. Protože podmínkou úspěšného budování je dostatek kvalitních technických kádrů, musíme soustavně věnovat pozornost tomu, aby se našim budoucím technikům dostalo již na školách prvního

až třetího stupně dostatečně hlubokého vzdělání v matematice. Ale nejen to, ještě je tu otázka výchovy. Chceme, aby se co nejširším lidovým vrstvám dostalo v dostatečné míře informací o základních vědeckých poznatech, aby si tak samostatně a uvědoměle mohli osvojovat světový filosofický názor, aby si hluboce osvojili marxisticko-leninské učení. A za jeden z předstupňů takové přípravy pro tyto cíle považuje prof. Čech soustavné vyučování matematice. Je to právě prof. Čech, který mezi naším učitelstvem šíří známá ustanovení ÚVKS(b) z r. 1931—32, o počáteční a střední škole, citovaná pod názvem jejich tvůrce – *Stalinský dokument*. Jen vynikající a uvědomělý vědec mohl pochopit zásadní význam Stalinského dokumentu i pro základní hlediska pro naše školství a pro úspěšný rozvoj našeho průmyslu.

Matematická obec pražská sdružuje pracovníky a přátele matematiky v Praze. Patří k ní členové Jednoty československých matematiků a fyziků, z vědeckých pracovníků jsou zde zaměstnanci Ústředního ústavu matematického, členové kateder matematiky přírodovědecké fakulty Karlovy university a Českého vysokého učení technického, aspiranti matematiky a fyziky, členové kateder fyziky a asistenti obou našich vysokých škol pražských, studenti a jiní. Scházejí se obvykle jednou za 14 dní v pondělí o 17. hod. v Praze II, Ke Karlovu 3 k přednáškám a referátům.

Od začátku činnosti Matematické obce, t. j. od začátku října 1950 do konce března 1951 byly konány tyto přednášky a referáty:

23. X. 1950 *Vojtěch Jarník*: Nové sovětské knihy o analytické teorii čísel.
 13. XI. *T. A. Sarymsakov*: Přehled některých otázek z oboru Markovových řetězců.
 27. XI. *Vladimír Knichal*: Numerická řešení algebraických rovnic v technické praxi.
Eduard Čech: Diskuse o vyučování matematice na vysokých školách.
 11. XII. *Miroslav Katětov*: Akademik Nikolaj Nikolajevič Luzin.
Eduard Čech: Pokračování diskuse o vyučování matematice na vysokých školách.
 8. I. 1951 *Eduard Čech*: Metrika vypuklých ploch (výsledky leningradské školy).
Vladimír Kořínek: Diskuse o názvosloví v algebře.
 22. I. *Miroslav Katětov*: O Booleových algebrách.
Vladimír Kořínek: Matematická konference v Paříži v září 1949, o algebře a teorii čísel.
 5. II. *Vladimír Knichal*: Poznámka k matematickému řešení elektrovodných obvodů.
 26. II. *Josef Novák*: Uspořádaná kontinua.
Ladislav Rieger: Aplikace teorie uspořádaných kontinuí na Booleovy algebry.
 12. III. *Miloš Kössler*: O prostých polynomech a prostých funkcích.
Vladimír Kořínek: Poznámka k problému č. 6 z knihy problémů: Existence nekonečně mnoha prvočísel tvaru $n^2 + 1$.
Jan Mařík: Poznámka k předcházejícímu referátu.
 19. III. *Kazimierz Kuratowski*: Theorie homotopie v souvislosti s teorií komplexních funkcí.
 21. III. Pokračování.
 22. III. Pokračování.

28. III. *Kazimierz Kuratowski*: O jedné charakteristické vlastnosti kardinálních čísel.

Miroslav Fiedler: Geometrická charakteristika bodů (x, y) , pro které

$$\sum_{r=1}^n |a_r x + b_r y + c_r| + ax + by + c = 0.$$

(Řešení problému č. 9 z knihy problémů.)

30. III. *Henryk Greniewski*: Výrokový počet a elektrické sítě.

První přednáška prosloušená prof. Drem V. *Jarníkem* týkala se referátu, který podrobněji je uveřejněn na str. 35 až 65 v tomto čísle.

Výtahy z ostatních přednášek a referátů, pokud nám budou doručeny autory a odpovědným pořadatelem prof. Dr. *Vi. Knichalem*, přineseme v dalších číslech.

Přednášky se těší značné oblibě, takže návštěva bývá asi 40 osob.

Přednášky polských matematiků u nás. V rámci úmluvy o spolupráci mezi polským Státním ústavem matematickým (PIM) a československým Ústředním ústavem matematickým (ÚÚM), která je součástí mezistátní kulturní dohody československo-polské pro rok 1951, navštívili Československo ředitel PIMu prof. Dr. *Kazimierz Kuratowski* a Dr. *Henryk Greniewski*, vedoucí sekce počítačích strojů.

Prof. K. Kuratowski přijel do Československa 17. III. 1951. Přednášel v Praze ve dnech 19., 21. a 22. III. 1951 o theorii homotopie v souvislosti s teorií funkcí komplexní proměnné, dne 28. III. 1951 o jedné charakteristické vlastnosti kardinálních čísel a dne 6. IV. 1951 o prostorech Janiszewského.

Dne 1. IV. a 2. IV. navštívil Brno a promluvil zde o rozšíření spojitých zobrazování, ve dnech 3. a 4. dubna v Bratislavě hovořil o organizaci vědecké práce v Polsku a o prostoru spojitých funkcí.

Dr. H. Greniewski uspořádal pro posluchače přednášek Matematické obce pražské a pro naše techniky ve dnech 30. III., 2., 4., a 5. IV. kurs o výrokovém počtu a elektrických sítích.

Oba vzácní hosté podpořili náš matematický život a ukázali našim mladým matematikům výsledky, k nimž došla matematická škola v Polsku. Dne 7. IV. 1951 odcestovali do Warszawy.

Pracovní matematická konference československo-polská bude se konati v Praze letos buď v posledním zářijovém týdnu, nebo v prvním týdnu října. Předmětem referátů budou pracovní obory matematiků-statistiků, průmyslu, zemědělství, zdravotnictví, dále počet pravděpodobnosti, technická matematika hlavně v elektrotechnice a v pružnosti a konečné theorie a konstrukce matematických strojů na zpracování informací.

Konferenci uspořádá Ústřední ústav matematický s polským Państwowy Instytutem Matematycznym (PIM). Přihlášky k účasti a referátům se rozesílají a lze je obdržet spolu s informacemi v Ústředním ústavě matematické v Praze IV, Loretánské náměstí č. 3.

Oznámení. Ústřední ústav matematický konečně získal pracovní prostředí v nových místnostech v budově starého domu v Praze IV., na Loretánském náměstí č. 3, I. a II. patro. (Tel. 498—67.) Úřední hodiny pondělí až pátek 7,45 až 16,15, v sobotu 7,45—13,15.